

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3391/23
2.4.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ивана Негића, председника већа, Олге Арсовић и Јасне Лозук, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Иван Савић, адвокат из Београда, улица Вукице Митровић број 16, против туженог ГГ из ..., чији је пуномоћник Милован Комненић, адвокат из Београда, улица Војводе Богдана број 8, ради утврђења, одлучујући о жалби тужилаца, изјављеној против пресуде Трећег основног суда у Београду П 10718/18 од 05.07.2022. године, након одржане расправе пред другостепеним судом дана 2.4.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧАВА СЕ пресуда Трећег основног суда у Београду П 10718/18 од 05.07.2022. године, тако што се **УТВРЂУЈЕ** да су првотужилац АА и друготужилац ББ, обоје из ..., као правни следбеници сада покојног ДД, бившег из ..., сувласници кат. парцеле број ... - њива четврте класе, ..., површине 2501м, уписана у листу непокретности број ... КО ... и то тако што је свако од њих сувласник са уделом од по 1/2 идеалних делова, што је тужени ГГ из ..., дужан да призна и трпи да тужиоци своје право својине упишу у земљишне и друге јавне књиге, без присуства и сагласности туженог, и да је трећетужилац ВВ из ... власник кат. парцеле број ... - њива четврте класе, ..., површине 2431 м2, уписане у листу непокретности број ... КО ..., а што је тужени ГГ из ..., дужан да призна и трпи да трећетужилац своје право својине упише у земљишне и друге јавне књиге, без присуства и сагласности туженог.

ПРЕИНАЧАВА СЕ решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Трећег основног суда у Београду П 10718/18 од 05.07.2022. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени ГГ из ..., да тужиоцима АА, ББ и ВВ, сви из ..., на име трошкова парничног поступка исплати износ од 452.475,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде па до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени ГГ из ... да тужиоцима АА, ББ и ВВ сви из ..., на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 173.381,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде па до коначне исплате, све у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Образложење

Ожалбеном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован, прецизирани тужбени захтев тужилаца АА из ..., ББ из ... и ВВ из ..., којим је тражено да се утврди да су тужиоци АА и ББ, као правни следбеници покојног ДД, бившег из ..., власници кат. парцеле бр.... - њива четврте класе, ..., површине 2501м², уписане у листу непокретности број ... КО ... и то тако што је свако од њих сувласник са уделом од по 1/2 идеалних делова као и да се утврди да је трећетужилац ВВ из ..., улица ..., власник кат. парцеле број ... - њива четврте класе, ..., површине 2431м², уписане у листу непокретности број ... КО ..., а што је тужени ГГ из ..., улица ..., дужан да призна и трпи да тужиоци ово своје право, по правноснажности пресуде упишу у земљишне и друге јавне књиге, без присуства и сагласности туженог, а све под претњом принудног извршења. Другим ставом изреке обавезани су тужиоци да туженом солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 159.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, под претњом принудног извршења.

Против наведене пресуде, тужиоци су благовремено изјавили жалбу, побијајући је у целини, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, погрешне примене материјалног права и одлуке о трошковима поступка. Трошкове другостепеног поступка су опредељено тражили.

Испитујући правилност и законитост ожалбене пресуде у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11 са каснијим изменама и допунама), након одржане расправе пред другостепеним судом у смислу одредбе члана 383 став 4 Закона о парничном поступку, Апелациони суд је нашао да је жалба тужилаца основана.

У поступку пред првостепеним судом, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности, нити друге повреде поступка које би биле битне.

Налазећи да су испуњени услови из члана 383 став 4 Закона о парничном поступку, Апелациони суд у Београду је отворио главну расправу, на којој је поново извео доказе приложене у списима предмета, прочитао исказе тужилаца, сведока, датих

током првостепеног поступка, поново оценио изведене доказе и утврдио чињенично стање на које је потом применио материјално право и одлучио као у изреци.

Оценом поново изведених доказа на расправи пред другостепеним судом у смислу одредбе члана 8 Закона о парничном поступку, утврђено је да је закључком Среског суда за срез Београдски у Београду, као оставински суд, О бр. 218/49 од 29.09.1949. године за наследнике на заоставштини пок. ЋЋ, бившег из ..., коју између осталог чини и к.п.бр. ..., њива ..., површине 4764 м², уписана у ЗКУЛ бр. ... КО ..., оглашени његови синови ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ, и супруга ИИ, сви са по 1/4 идеална дела. Између ЕЕ, ЖЖ, ЗЗ је закључен споразум дана 13.01.1957. године, којим је предвиђено да: 1. ЕЕ уступа своје земљиште око куће ЖЖ и ЗЗ, по цени од 120 динара по квадратном метру, сконто дају одмах 60.000 динара – шездесет хиљада динара, а ресто у року од три месеца. 2. ЗЗ преузима део куће и пристаје да плати за АА део куће, за цену од 150.000 динара. Констатовано је да ће ову суму ЗЗ исплатити на следећи начин: да исплати до краја месеца септембра 1957. године. 3. ЖЖ узима за себе и децу њиву звану “...” и њиву “...” за цену од 45 динара по метру. Констатовано је да би ово исплатили до краја месеца октобра 1957. године. У споразуму је констатовано да су се странке накнадно споразумеше да ЖЖ узме ЕЕ део куће, штале и амбара - 200.000 – две стотине хиљада динара, коју ће суму да исплати за време једне године. У погледу куће и амбара са кошом донеће се одлука у року од месец дана. Цена је 200.000 динара. Споразум су потписали, са назнаком писмени, ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ, на споразуму печат и потпис адвоката. Читањем признанице сачињене 19.01.1957. године другу ЈЈ, с. ..., утврђено је да је овом признаницом, адвокат својим потписом и печатом, потврдио да је примио износ од 25.000 – двадесет и пет хиљада динара, на рачун продатог дела имања у ..., уз констатацију да остатак положити најдаље до дана преноса а најдаље до септембра ове године. Из признанице од 05.02.1957. године, коју је сачинио и потписао ЕЕ, констатовано је да је исти примио 10.000 – десет хиљада динара, на име погодбе за продају имања. Из признанице од 23.10.1957. године у Београду, коју је сачинио и потписао ЕЕ констатовано да је примио суму од 20.000 – двадесет хиљада динара од ЖЖ на име куповине земље. Из признанице од 22.12.1957. године у Београду коју је сачинио и потписао ЕЕ констатовано је примио 39.000 – тридесет девет хиљада на име купљене земље од њега, те да ову суму прима од ЈЈ. Из признанице од 15. марта 1958. године, у Београду, коју је сачинио и потписао ЕЕ констатовано је примио суму од 60.000 – шездесет хиљада од ЈЈ на име куповине њиве у ..., ... од стране ЖЖ. Даље, из признанице коју је потписао ЕЕ од 13.12.1959. године у Београду је констатовано да је примио 25.000 – двадесет пет хиљада, коју је суму новца примио од ЈЈ, на име куповине њиве у Из признанице сачињене и потписане од стране ЕЕ од 24.12.1959. године, констатовано је да је примио суму од 10.000 – десет хиљада од КК на име куповине њиве у ... Из признанице сачињене 28.02.1961. године, потписане од стране ЕЕ, констатовано је да је примио 20.000 – двадесет хиљада од ЈЈ на име да плати порез за земљиште које они уживају и које су купили од ЕЕ, а према доставници Општине Стари град број 3058 од 15.02.1961. године. Из допунског решења Среског суда за срез београдски у Београду, као оставински суд, утврђено је да је допуњено решење тог суда О бр. 218/49 од 29.09.1949. године у толико што се, поред имовине наведене у диспозитиву истог, оставина пок. ЋЋ састоји још из: парц.бр. ... ливада ... од 9148 ари, парц.бр. ... њива ... од 34.15 ари, парц.бр. ... њива ... од 25.80 ари, парц.бр. ... њива ... од 22.37 ари и парц.бр. ... њива ... од 86.52 ари, све ЗКУЛ бр. ... КО ..., а у осталом делу решење суда О бр. 218/49 од 29.09.1949. године остаје недирнуто. Из пуномоћја ЕЕ од

25.10.1968. године, 27.06.1972. године и 08.01.1979. године, утврђено је да је овластио свог сина ЂЂ, дипл. инжењера из ..., да га заступа са свим овлашћењима по питању деобе и руковања земљиштем и грађевинама које је наследио по основу записника о развргнућу заједнице, сачињеног дана 26.10.1956. године, пред Другим Среским судом у Београду под бројем П-1440/56 као и допунског решења Среског суда за срез Београдски у Београду О бр. 2018/49 од 29.06.1953. године. Из оставинског решења Другог среског суда у Београду, као оставинског суда О бр. 34/57 од 30.05.1957. године утврђено је да је на целокупној заоставштини пок. ИИ, рођ. ..., бив. домаћице из ..., умрле 30.03.1952. године у ..., не оставивши тестамент, а која се сатоји из активе: 1/4 имовине описане у диспозитиву правноснажног решења Среског суда за срез Београдски О бр. 218/49 од 29.09.1949. године и допунског решења истог суда од 29.09.1953. године, оглашени су на основу закона за једине законске наследнике пок. ИИ њени синови: ЖЖ и ЗЗ, обоје земљорадници из ..., ЕЕ из ... и кћи ЛЛ, домаћица из ... Даље је утврђено да је катастарска парцела ... КО ... била уписана у А листу непокретности ЗКУЛ ..., да је приликом обнављања земљишних књига 1948. године укњижено право власништва земљишта у А листу у корист ЂЂ из ... Решењем Дн. 6788/55, од 25.11.1955. године на основу извршног закључка бившег среског суда за срез београдски у Београду 0-218/49 од 29.09.1949. године, укњижено право власништва на земљиште у А листу у корист: ЕЕ, ЖЖ, ЗЗ и ИИ, сви са по 1/4 идеална дела. Даље, решењем Другог општинског суда у Дн бр. 2712/64 од 08.05.1964. године, на основу извршног решења тог суда О бр. 34/57 од 30.05.1957. године и решења бившег Среског суда за срез Београдски О број 218/49 од 29.09.1949. године које се налази под Дн-6788/55, наређена укњижба права власништва на некретнинама ИИ, на 1/4 дела непокретности, између осталог на 1/4 к.п.бр. ..., њива ..., површине 4764 м², уписана у ЗКУЛ бр. ... КО ..., у корист ЖЖ, ЗЗ, обоје из ..., ЕЕ из ... и ЛЛ (рођ. ...) из ..., свих са по 1/16. Између ЕЕ, ЖЖ, ЗЗ и ЛЛ (рођене ...) је закључен Уговор о деоби непокретности, оверен пред Другим општинским судом у Београду под Ов бр. 9601/71 од 28.11.1971. године, у којем је констатовано да су давно извршили деобу свих непокретности на којима су земљишнокњижни сувласници, по основу наслеђа од оца ЂЂ, па се посебно воде по катастру, да нису сачињавали уговор о деоби, те пренос по земљишним књигама није вршен, да је решењем Другог општинског суда у Београду Р бр. 1440/56 изврђено развргнуће заједнице и одлучено шта коме припада на део, али је то решење непрводљиво јер земљиште није означено бројевима катастарских парцела већ само називима и да сачињавају овај уговор како би средили земљишнокњижно стање због чега наводе шта је коме припало на део и у својину, а на име сувласничког удела: да су уговором ЕЕ припале између осталог к.п.бр. у површини од 24,76 а и к.п.бр. у површини 25,04 а. Даље је утврђено да су решењем Дн 1112/72 од 04.02.1972. године, на основу уговора о деоби Београд 2 28.12.1971. године Ов бр. 9601/71 укњижено право власништва на некретнине у А листу у корист: ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ са уделом од по 1/3. Из решења Дн. 1085/72 из 1972. године катастарска парцела ... је дељена на катастарску парцелу ... површине 2478 м² и катастарску парцелу ... површине 2504 м², те је решењем Дн. 1112/72 од 14.02.1972. године катастарска парцела... и катастарска парцела ... су отписане из УКУЛ ... и уписане у ЗКУЛ ..., те је истим решењем, на основу уговора о деоби Београд 2 28.12.1971. године, укњижено право власништва на некретнине у А листу у корист ЕЕ из ... На основу Решења Четвртог општинског суда у Београду О бр. 4992/83 од 19.09.1983. године за наследнике на заоставштини покојног ЕЕ из ..., коју између осталог чини к.п.бр. ..., њива у површини 5 а 72 м² и к.п. бр. ..., њива у површини 4 а 44 м², уписане у ЗКУЛ

бр. ... КО ..., оглашен је син ЂЂ из ... Решењем земљишно књижног одељења Другог општинског суда у Београду Дн бр. 8711/84 од 20.07.1984. године, на основу решења Четвртог општинског суда у Београду О бр. 4992/83 од 19.09.1983. године, дозвољена је у ЗКУЛ бр. ... КО ... укњижба права власништва на к.п.бр. ..., њива ..., у површини 24 а 78 м² и к.п. бр. ..., њива ... у површини 25 а 04 м², са досадашњег власника ЕЕ у корист ЂЂ. Између ЂЂ, у својству поклонодавца, и његовог сина, овде туженог ГГ, у својству поклонопримца, закључен је уговор о поклону, оверен пред Првим општинским судом у Београду под Ов бр. 8213/03 од 21.08.2003. године, којим је покојни ЂЂ, поклонио свом сину ГГ овде туженом, између осталог и спорне катастарске парцеле к.п.бр. ..., њива ... у површини 24 а 78 м² и к.п. бр. ..., њива ... у површини 25 а 04 м², уписане у ЗКУЛ бр. ... КО Из ЗКУЛ бр. ... КО ... од 23.09.199. године. Решењем Дн. 13415/03 од 27.08.2003. године, катастарска парцела ... и ... су отписане из ЗКУЛ ... и уписане у нов ЗКУЛ ..., на основу уговора о поклону Београд 1 Ов.бр. 8213/03 од 21.08.2003. годин, те је укњижено право власништва у корист ГГ. Тужени уписан у листу непокретности број ... КО ... као власни, између осталих на к.п.бр. ... њива ... у површини од 24а 78м² и к.п.бр. ... њива ...у површини 25а 04 м², што је утврђено из Преписа листа непокретности Републичког геодетског завода, стога је на туженог и његовог правног претходника је гласило решење за порезе, доприносе и друге обавезе на катастарски приход.

Одлучујући о постављеном тужбеном захтеву за утврђење права својине, првостепени суд је, по спроведеном доказном поступку, закључио да нису испуњени услови из члана 28 став 2 и став 4 истог члана и одредбе члана 72 став 1, 2 и 3 Закона о основама својинскоправних односа и одбио тужбени захтев тужилаца, као неоснован.

Имајући у виду цитиране одредбе закона, у конкретном случају, из писмених изведених доказа, првостепени суд је утврдио да је као власник спорних парцела у листу непокретности уписан тужени који је постао власник на основу Уговора о поклону закљученим са својим оцем, сада покојним ЂЂ, а који је био власник истих, на основу наслеђа иза свог пок. оца ЕЕ, који је власништво на спорним парцелама стекао по основу Уговора о деоби закљученим са својом браћом, међу којима је био и прадеда и деда тужилаца сада пок. ЖЖ. Првостепени суд је утврдио да спорне парцеле нису тачно наведене у напред наведеном споразуму од 13.01.1957. године, да су оне потом биле предмет уговора о деоби од 28.12.1971. године. Такође, првостепени суд је закључио да су тужиоци и њихови правни претходници, спорне парцеле неометано користили у уверењу да су исте у њиховом власништву, све док се није догодила експлозија гасовода. Када су поднели одштетни захтев општини Раковица за штету начињену приликом експлозије на усевима, сазнали да спорне парцеле нису њихове, стога, по налажењу првостепеног суда, тужиоци нису законити држаоци спорних парцела а посебно имајући у виду да споразум од 13.01.1957. године, на који се тужиоци позивају, није оверен код суда, у истом нису прецизно наведене парцеле које су предмет купопродаје, већ само називи њива. Имајући у виду наведено, по закључку првостепеног суда није испуњен ни услов у погледу законитости државине, те тужиоци нису могли у смислу одредбе члана 28 став 2 Закона о основама својинскоправних односа да стекну право својине на спорним пацелама одржајем протеком 10 година. Такође, првостепени суд је закључио да тужиоци нису ни савесни држаоци спорних парцела јер је из исказа туженог, саслушаног у својству парничне странке, као и исказа сведока ЉЉ, ММ, НН и ЊЊ, чијим исказима је првостепени суд поклонио веру, сада

пок. ДД, правни претходник првотужиоца и друготужиље, на даћи после сахране оца туженог ЂЂ, рекао је туженом да не обрађује његову земљу јер му се не исплати. Његове наводе, на даћи је потврдила и супруга пок. ДД, сада пок. ОО, те је на тај начин, по оцени првостепеног суда, оборена претпоставка савесности државине тужилаца јер је утврђено да су тужиоци знали да спорна земља није њихова, те да ни у смислу одредбе члана 28 став 4 Закона о основама својинскоправних односа, нису могли стећи право својине на спорним парцелама ни одржајем протеком 20 година.

Међутим, током првостепеног поступка, остало је неразјашњено због чега првостепени суд није ценио признанице које су тужиоци доставили уз тужбу у прилог својих тврдњи да је прадеда прво и друготужилаца а деда трећетуженог, пок. ЖЖ, измирио своју обавезу и исплатио деди туженог пок. ЕЕ, купопродајну цену за њиву ..., која је прадеди прво и друготужилаца а деди трећетуженог ЖЖ, припала по споразуму закљученом 13.01.1957. године, сада означена као к.п.бр. ... и к.п.бр. ...

По налажењу другостепеног суда, наведено је за последицу имало да је првостепена пресуда заснована на погрешно и непотпуно утврђеном чињеничном стању, због чега је сходно одредби члана 383 став 4 Закона о парничном поступку заказао распрау, поново извео све доказе, које је ценио и утврдио потпуно чињенично стање, на које је потом применио материјално право и одлучио као у изреци.

Наиме, у конкретној правној ствари, тужиоци су опредељеним тужбеним захтевом тражили да се утврди да су прво и друготужиоци АА и ББ, као правни следбеници сада покојног ДД бившег из ..., сувласници кат. Парцеле ... - њива четврте класе, ..., површине 2501м, уписана у листу непокретности број ... КО ... и то тако што је свако од њих сувласник са уделом од по 1/2 идеалних делова и да је трећетужилац ВВ власник кат. парцеле број ... - њива четврте класе, ..., површине 2431 м2, уписане у листу непокретности број ... КО ..., јер су трећетужилац и отац прво и друготужилаца као и њихови правни претходници имали непрекидну и несметану државину преко 20 године (од 13.01.1957. године након закљученог Споразума између синова сада пок. ЂЂ – ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ).

Одредбом члана 20 став 1 Закона о основама својинскоправних односа прописано је да се право својине стиче се по самом закону, на основу правног посла и наслеђивањем, док је ставом другим истог члана прописано да се право својине стиче и одлуком државног органа, на начин и под условима одређеним законом.

Одредбом члана 28 ставом другим истог закона прописано да је савестан и законити држалац покретне ствари, на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 10 године, ставом четвртим је прописано да савестан држалац непокретне ствари, на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 20 година, а ставом петим је прописано да наследник постаје савестан држалац од тренутка отварања наслеђе и у случају када је оставила био несавестан држала, а наследник то није зано нити је могао знати, а време за одржај почиње тећи од тренутка отварања наслеђа, док је одредбом члана 30 став 1 истог закона прописује да време потребно за одржај почиње да тече оног дана када је држалац ступио у државину ствари, а завршава се истеком последњег дана потребног за одржај.

Одредбом члана 72 став 2 истог закона, прописано је да државина законита ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова, док је ставом три истог члана прописано да се савесност претпоставља.

Из утврђеног чињеничног стања произилази да су закључком Среског суда за срез Београдски у Београду О бр. 218/49 од 29.09.1949. године за наследнике на заоставштини пок. ЋЋ, бившег из ..., коју између осталог чини и к.п.бр. ..., њива ..., површине 4764 м², уписана у ЗКУЛ бр. ... КО ..., оглашени његови синови ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ, и супруга ИИ, сви са по 1/4 идеална дела. Између ЕЕ, ЖЖ, ЗЗ је закључен споразум дана 13.01.1957. године, којим је предвиђено шта коме припада на део. Пок. ЖЖ, правни претходник тужилаца, након извршеног Споразума о деоби са браћом 1957. године исплатио је свом брату ЕЕ новац на име куповине дела имања у ... ("... део куће, штале и амбар - 200.000 – две стотине хиљада динара") и земље између осталих и куповине њиве ... у ... по цени од 45 динара по м² (сада спорних кат.парцела) јер је пок. ЖЖ као и пок. брат ЗЗ био земљорадник који је остао да живи на имању у ... Приликом исплате новца на име куповине земљишта и имања, признанице је састављао, приликом преузимања новца, брат ЕЕ који је био инжењер који се никада се није бавио пољопривредом, живео је и радио у Београду и Шапцу. Наиме, од закључења споразума 1957. године пок. ЖЖ користи спорне катастарске парцеле до своје смрти 11.02.1982. године, а након тога спорне парцеле несметано користе и обрађују његови синови ПП (преминуо 30.10.1970. године) и РР (преминуо 26.10.1984. године), затим њихови синови ДД (ПП син који је преминуо 20.02.2019. године, чији су правни следбеници првотужилац АА и друготужилац ББ) и ВВ (РР син). Пок. ДД и трећетужилац ВВ, након смрти својих очева такође су несметано користили и обрађивали спорне катастарске парцеле, сејали су наизменично пшеницу и куркуруз. Из исказа трећетужиоца је утврђено да је редовно плаћао порез на основу решења која су стизала и у којима нису биле назначене парцеле већ је то био порез на укупну масу односно порези, доприноси и друге обавезе на цео катастарски приход. Из исказа пок. ДД је утврђено да има сазнања да је његов отац ПП, свом брату пок. ЕЕ дао новац да плати порез за земљиште, према доставници општине Стари град бр. 3058 од 15.02.1961. године, које су правни претходници тужилаца уживају и које су купили од њега, а које се водило на њега те је био порески обвезник, што произилази из признанице од 28.02.1961. године коју је потписао ЕЕ и пореских решења. Чињеницу да њихови правни претходници, нису укњижени као власници спорних кат. парцела, отац прво и друготужилаца и трећетужилац нису знали све док се није догодила експлозија гасовода. Наиме, када су поднели одштетни захтев општини Раковица за штету начињену приликом експлозије на усевим сазнали су да је у Катастру тужени уписан као власник спорних парцела.

Наводе тужилаца да су били у државини спорних парцела потврдили су и саслушани сведоци током првостепеног поступка, чијим исказима је другостепени суд поклонио веру. Наиме, другостепени суд је прихватио исказ сведока СС који је имао непосредна сазнања да су пок. ДД и ВВ као и њихови очеви РР и ПП, пре њих, несметано обрађивали ове парцеле. Сведок ТТ, који има парцелу поред парцела тужилаца, има сазнања да браћа од стричева, ДД и ВВ, обрађују спорне парцеле од када зна за себе, а да туженог никада није видео да је ту долазио. Из исказа сведока ЋЋ је утврђено да, од када зна за себе, зна да пок. ДД и ВВ а пре тога и њихови очеви

обрађују ову земљу, за коју из приче која му је позната, зна да је деда ЕЕ купио од свог брата. Из исказа сведока УУ је утврђено да зна за ранију поделу међу браћом и да свако ради своју земљу, не зна зашто се води спор око парцела када су се браћа раније поделила. Има сазнања да њиву у ..., за коју из приче ПП и РР зна да је купљена од њиховог стрица, обрађују ДД и ВВ. На даћи, након сахране оца туженог ЂЂ и на парстосу, којима је присуствовао није било речи ни о земљи, нити ко је обрађује, а ове наводе је потврдио и ФФ, који је такође био присутан и на даћи и на парастосу и зна да ... породично обрађују ове парцеле а туженог никада није видео на спорним парцелама, нити у ... Из исказа ББ, саслушане у својству сведока, сада друготужиле, утврђено је да даћи и парастосу није било речи око земље, а што је у свом исказу потврдила и ОО јер се “по обичају после сахране и опела не говори о земљи”, а од када се удала за ДД зна да су њен свекар ПП а пре тога и његов отац ЕЕ обрађивали спорну земљу коју је пок. ДД деда ЕЕ купио од свог брата. Такође, приликом оцене исказа сведока ХХ коме је суд поклатио веру утврђено је да су ДД и ВВ обрађивали спорну земљу, сејао им је кукуруз и пшеницу, а пре тога зна да су је обрађивали њихови очеви и дедови, туженог никада није видео да је долазио. Чињеницу да су се пок. ДД и ВВ бавили пољопривредом и обрађивали спорне парцеле а да се отац туженог ЂЂ као и његови правни претходници никада нису бавили пољопривредом, суд је утврдио из исказа ЦЦ, мајке туженог, који је прихватио у том делу у коме је навела да је пок. ЂЂ, од када су се 1960. године венчали, живео у месту ... у ..., ..., затим у ..., у ..., а тек 1975. године, мало после њиховог развода, доселио се за ..., али је радио ван ..., био је рударски инжењер и никада се није бавио пољопривредом, као ни деда туженог ЕЕ, који је такође био инжењер, радио је и живео у Београду и Шапцу.

Наиме, по оцени Апелационог суда, у конкретном случају су испуњени законски услови за стицање права својине из члана 20 став 4 Закона о основама својинскоправних односа јер су тужиоци и њихови правни претходници савесни држаоци спорних парцела, почев од 1957. године спорне катастарске парцеле су несметано користили и обрађивали. Отац првотужиоца и друготужиле пок. ДД и трећетужилац ВВ несметано су обрађивали спорне парцеле јер нису знали да парцеле нису њихове све док 2013. године нису поднели општетни захтев, ради накнаде штете на усевима општини Раковица, због експлозије гасовода и сазнали да је тужени уписан као власник. Наиме, правни претходник тужилаца сада пок. ЕЕ стекао право својине на спорним кат. парцелама на основу споразума о деоби закљученог дана 13.01.1957. године између синова сада пок. ЂЂ: ЕЕ, ЖЖ, ЗЗ и од тада је несметаној, савесној и законитој државини. Осим тога, чињеница да је правни претходник туженог сада пок. ЕЕ на спорним парцелама остварио упис права својине у земљишним књигама, на основу уговора о деоби непокретности од 28.11.1971. године и био порески обвезник није од утицаја, када се има у виду да је правни претходник тужилаца сада пок. ЖЖ до своје смрти 1982. године а затим и његови правни следбеници, синови ПП (преминуо 1970. године) и РР (преминуо 1984. године) а касније и њихови правни следбеници, синови сада пок. ДД (преминуо 2019. године) и ВВ, били савесни држаоци катастарских парцела и имали непрекидну и несметану државину преко 20 године јер нису знали да парцеле њису њихове и на тај начин су испунили услове за стицање права својине одржајем на спорним катастарским парцелама прописане одредбом члана 20 став 2 а у вези одредбе члана 28 став 4 Закона о основама својинскоправних односа.

Одржај представља класичан институт стицања одређених стварних права под условом да је њихов садржај извршаван кроз законом одређено време. У ужем смислу, одржајем се стиче својина, док се у ширем смислу, стичу остала стварна права. Одржајем се фактичка власт на ствари претвара у правну, док се државина претвара у субјективно право. Одржај је оригинаран начин стицања права својине на туђој ствари и то на основу вршења фактичке власти на одређеној ствари (државине), кроз законом одређено време, те се одржај дефинише као стицање права непрекидним извршавањем његовог садржаја кроз законом одређено време. Одржају не води свака државина, већ само она која испуњава законом прописане услове и то: време и квалификована државина. Стицање својине одржајем спада у групу оригинерног начина стицања својине јер није изведено из права својине претходног власника, који право својине није пренео на новог стицаоца, односно прави власник ствари није изгубио право својине зато што га није вршио дуже време, него због тога што је друго лице стекло право својине, на основу тога што има ствар у фактичкој власти у временском периоду чије је трајање законом одређено. Нови стицалац, дакле стиче својину на ствари на оригинаран начин, с обзиром да на истој ствари не могу истовремено да постоје две својине, које би се међусобно искључивале. Држалац који прибављањем државине који није стекао истовремено и својину, може право својине прибавити накнадно одржајем, ако се за то испуне услови предвиђени правилима материјалног права. Одржај служи да уклони трајни несклад између државине и својине и на тај начин поједностави правно стање тако што ће по протеклу законом одређеног времена ускладити са фактичким и на тај начин, у неку руку, заштитити правни промет.

Наиме, за стицање права својине путем одржаја потребна је савесна државина и протек времена од 20 година у мирној и непрекидној државини непокретности. Државина је савесна када држалац не зна и не може да зна да ствар коју држи није његова, при чему се савесност претпоставља.

Како се за стицање својине ванредним одржајем не тражи законита државина, односно државина која се заснива на пуноважном правном послу, већ савесност држаоца и протек 20 година у мирној и непрекидној државини спорне непокретности, то је другостепени суд утврдио да је државина тужилаца савесна јер тужени није доказао да тужиоци имају несавесну државину јер од закучења споразума 1957. године, па и уговора о деоби непокретности од 28.11.1971. године, тужиоци и њихови правни претходници спорне парцеле непрекидно користе и обрађују, а тужени ни његови правни претходници их нису узнемиравали у мирном коришћењу нити су их ометали у вршењу права. Тужиоци, браћа од стричева, пок. ДД и ВВ, који су се, као и своји правни претходници, породично бавили пољопривредом, имали су оправдан разлог да верују да имају основ да користе спорне непокретности. Како су тужиоци имали непрекидну, мирну и савесну државину на спорној непокретности рачунајући од 1957. године, те да одржај може бити основ стицања на стварима у приватној својини, те како је тужба у овој парници поднета 30.07.2013. године, протекао је рок за ванредни одржај од 20 године, стога су тужиоци постали власници, односно сувласници спорних непокретности на основу ванредног одржаја, и то првотужилац АА и друготужилац ББ, као правни следбеници сада покојног ДД, бившег из ..., сувласници кат. парцеле број ... - њива четврте класе, ..., површине 2501м и трећетужилац ВВ из ... власник кат. парцеле број ... - њива четврте класе, ..., површине 2431 м², обе уписане у листу непокретности број ... КО ...

Имајући у виду наведено, Апелациони суд је у смислу одредбе члана 394 тачка 4 Закона о парничном поступку, ожалбену пресуду преиначио и одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

Како је преиначена одлука у погледу главног захтева, то је овај суд применом одредбе члана 165 став 2 Закона о парничном поступку, одлучио о трошковима поступка. Тужиоцима који су успели у спору, крећући се у границама постављеног захтева за накнаду трошкова поступка, припадају трошкови за радње предузете од стране њиховог пуномоћника из реда адвоката, према тарифном броју 13 Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, увећани за заступање два и три лица и то: за састав тужбе за два лица у износу од 20.250,00 динара, за састав три образложена поднесака на име заступања два лица и то поднесак од: 24.03.2014. године, од 08.02.2016. године, од 12.05.2017. године у износу од по 20.250,00 динара (укупно 60.750,00 динара), састав три образложена поднеска за заступање три лица и то поднесак од 27.01.2020. године, од 22.04.2021. године и 07.06.2021. године у износу од по 27.000,00 динара (укупно 81.000,00 динара), на име заступања два лица на пет одржаних рочишта (дана 21.03.2014. године, дана 05.05.2014. године, дана 13.03.2015. године, дана 23.09.2015. године и дана 11.01.2017. године) у износу од по 27.000,00 динара (укупно 135.000,00 динара), на име заступања три лица на одржаном рочишту дана 05.07.2022. године у износу од 36.000,00 динара, за приступ за два лица на једном неодржаном рочишту дана 05.12.2016. године у износу од 16.875,00 динара, за приступ на неодржано рочиште за три лица дана 23.02.2021. године у износу од 22.500,00 динара, на име састава жалбе за заступање два лица изјављене против пресуде Трећег основног суда у Београду П 32814/13 од 11.01.2017. године у износу од 40.500,00 динара, као и таксе на тужбу и пресуду у износу од по 19.800,00 динара, односно све укупно 452.475,00 динара, а све према Адвокатској тарифи и Таксеној тарифи важећим у време пресуђења. Тужиоцима суд није признао трошкове на име приступа на одложена рочишта и то дана 05.02.2016. године, дана 25.09.2020. године, дана 05.04.2021. године и дана 14.05.2021. године јер су иста одложена на сагласан предлог пуномоћника парничних странака.

Тужиоцима на досуђене трошкове првостепеног поступка припада и законска затезна камата почев од дана извршности пресуде па до коначне исплате, с обзиром да дужник пада у доцњу тек када одлука о трошковима парничног поступка постане правноснажна и када протекне рок за њено добровољно испуњење, сходно чему долазак дужника у доцњу представља тренутак када одлука суда којом је обавезан на накнаду трошкова поступка постане извршна, што последично даје право повериоцу из извршне исправе да од дужника потражује и законску затезну камату сагласно одредби члана 277 став 1 Закона о облигационим односима.

Са изложеног, Апелациони суд је на основу одредбе члана 401 тачка 3 Закона о парничном поступку одлучио као у ставу другом изреке ове пресуде.

Ставом трећим изреке, у смислу одредбе члана 165 став 2 Закона о парничном поступку, тужиоцима је као странци која је успела у другом степену, признати су трошкови жалбеног поступка у укупном износу од 129.600,00 динара и то трошкови на име састава жалбе за три лица у износу од 54.000,00 динара, трошкови на име таксе на

жалбу и другостепену одлуку у износу од по 19.8000,00 динара и трошкови на име заступања три лица од стране адвоката на једном одржаном рочишту пред другостепеним судом у износу од 36.000,00 динара, а све према Адвокатској тарифи и Таксеној тарифи важећим у време пресуђења. Тужиоцима на досуђене трошкове другостепеног поступка припада и законска затезна камата почев од дана извршности одлуке, сходно одредби члана 277 став 1 Закона о облигационим односима.

Сагласно одредби члана 165 став 1 ЗПП, ставом четвртим изреке одбијен је као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, имајући у виду да је странка која није успела у другостепеном поступку.

**Председник већа-судија
Иван Негић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић